

ข้อบังคับพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

พ.ศ. 2541

ข้อบังคับพรกการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ.2541

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบังคับพรกการเมือง เพื่อใช้บริหารงานพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ จึงออกข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ไว้ดังต่อไปนี้ .-

ข้อ 1 ข้อบังคับพรรคนี้เรียกว่า “ข้อบังคับพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ.2541”

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์นี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2530

(2) ข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2530 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2532)

(3) ข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2530 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541)

ข้อ 4 ในข้อบังคับพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์นี้

“พรรค” หมายความว่า พรรคการเมือง พรรคประชาธิปัตย์

“สาขาพรรค” หมายความว่า สาขาพรรคการเมือง พรรคประชาธิปัตย์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสามัญ

“คณะกรรมการบริหารพรรค” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“หัวหน้าพรรค” หมายความว่า หัวหน้าพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“รองหัวหน้าพรรค” หมายความว่า รองหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“เลขาธิการพรรค” หมายความว่า เลขาธิการพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“รองเลขาธิการพรรค” หมายความว่า รองเลขาธิการพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“เหรียญกิตติมศักดิ์” หมายความว่า เหรียญกิตติมศักดิ์พรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“โฆษกพรรค” หมายความว่า โฆษกพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“กรรมการบริหาร” หมายความว่า กรรมการบริหารพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“คณะกรรมการสาขาพรรค” หมายความว่า คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“ประธานสาขาพรรค” หมายความว่า ประธานสาขาพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

หมวดที่ 1 บททั่วไป

ข้อ 5 พรรคการเมืองที่ใช้ชื่อบังคับพรรคนี้ให้เรียกว่า “พรรคประชาธิปไตย” เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “DEMOCRAT PARTY” ใช้ภาพเครื่องหมายแม่พระธรณีนีบีบมวยผม มีรูปลักษณะตามที่ได้จดทะเบียนไว้ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง คือ :

ข้อ 6 สำนักงานใหญ่ พรรคประชาธิปไตย ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 67 ถนนเศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

ข้อ 7 สาขาพรรคที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด ให้เรียกชื่อว่า พรรคประชาธิปไตย สาขาจังหวัด เขตเลือกตั้ง โดยมีชื่อ สถานที่ตั้ง ตำบล และอำเภอ กำกับต่อท้ายแล้วแต่กรณี

ข้อ 8 พรรคประชาธิปไตยมีแนวนโยบายตามที่ได้จดทะเบียนไว้ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง

หมวด 2 สมาชิกภาพ

ข้อ 9 สมาชิกพรรคประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ .-

- (1) สมาชิกกิตติมศักดิ์
- (2) สมาชิกสามัญ
- (3) สมาชิกสมทบ

ข้อ 10 สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้มีอุปการะคุณต่อพรรค หรือมีคุณวุฒิพิเศษ ซึ่งคณะผู้บริหารพรรคได้มีมติเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคและได้ประกาศชื่อไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่พรรคประชาธิปไตย

ข้อ 11 สมาชิกสามัญ ได้แก่ ผู้

- (1) สัญชาติไทย โดยการเกิด
- (2) มีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นใบสมัครเป็นสมาชิก
- (3) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (5) ไม่เป็นบุคคลต้องคุมขังอยู่ในหมายของศาล หรือ โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (6) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย
- (7) ไม่เคยกระทำความผิดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดฐาน

ลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดเกี่ยวกับเรื่องการเมือง แต่ถ้ามิเหตุผลจำเป็นเป็นกรณีพิเศษ คณะผู้บริหารพรรคอาจพิจารณารับผู้ขาดคุณสมบัติตามข้อนี้ ให้เป็นสมาชิกสามัญ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคก็ได้

- (8) ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ 12 สมาชิกสมทบ ได้แก่ บุคคลผู้มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีคุณสมบัติอื่นตามข้อบังคับพรรคข้อ 11 (1) (3) (4) (5) (6) และ (7)

ข้อ 13 การสมัครเป็นสมาชิกให้ยื่นใบสมัครตามแบบพิมพ์ของพรรค พร้อมด้วยรูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว 2 รูป สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านต่อเลขาธิการพรรค ณ สำนักงานใหญ่ หรือต่อประธานสาขาพรรค ณ ที่ทำการสาขาพรรค โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับรอง หากเขตเลือกตั้งใดไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค ก็ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในจังหวัดนั้นเป็นผู้รับรอง และหากไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในจังหวัดนั้น ก็ให้สมาชิกเป็นผู้รับรองสองคน

เมื่อเลขาธิการพรรคได้รับใบสมัครแล้ว ให้ประกาศชื่อผู้สมัครไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วจึงเสนอให้คณะผู้บริหารพรรคพิจารณา พร้อมด้วยคำคัดค้าน (ถ้ามี) เมื่อคณะผู้บริหารพรรคมีมติให้รับเป็นสมาชิกแล้ว ในกรณีต้องชำระค่าลงทะเบียน ให้แจ้งผู้สมัครชำระเงินค่าธรรมเนียมนลงทะเบียน และเมื่อชำระครบถ้วนแล้วให้ลงทะเบียนผู้นั้นเป็น

สมาชิก และออกใบรับรองสมาชิกภาพให้ไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งบัตรประจำตัวสมาชิก แต่ถ้าไม่ต้องชำระค่าลงทะเบียน ก็ให้ออกใบรับรองสมาชิกภาพให้ไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งบัตรประจำตัวสมาชิก

การสมัครเป็นสมาชิกสามัญที่สาขาพรรค เมื่อประชาชนสาขาพรรคได้รับใบสมัคร และประกาศชื่อที่สาขาพรรคตามวิธีการและกำหนดเวลาในพรรคสองแล้ว ให้ประชาชนสาขาพรรคเสนอชื่อต่อเลขาธิการพรรค พร้อมด้วยคำคัดค้าน (ถ้ามี) เพื่อให้คณะผู้บริหารพรรคพิจารณารับหรือไม่รับเป็นสมาชิก ถ้าคณะผู้บริหารมีมติให้รับเป็นสมาชิกให้เลขาธิการพรรคแจ้งสาขาพรรคนั้น ๆ ทราบ

ในกรณี มีความจำเป็นเร่งด่วน ให้คณะผู้บริหารพรรคมีอำนาจรับบุคคลเป็นสมาชิกสามัญได้ โดยไม่ต้องประกาศชื่อผู้สมัครตามความในพรรคสอง

ในกรณียื่นสมัคร ณ สำนักงานใหญ่ แต่ภูมิลำเนาปัจจุบันของผู้ยื่นอยู่ในต่างจังหวัด และมีสาขาพรรคในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เลขาธิการพรรคแจ้งการสมัครดังกล่าว ไปให้สาขาพรรคที่ผู้ยื่นสมัครมีภูมิลำเนาอยู่ทราบ เว้นแต่ไม่มีสาขาพรรคในเขตเลือกตั้งที่ผู้ยื่นสมัครมีภูมิลำเนาอยู่ ก็ให้ยื่นสมัครที่สำนักงานใหญ่ได้ แต่ถ้ามีสาขาพรรคเมื่อใด ให้สำนักงานใหญ่โอนทะเบียนสมาชิกของผู้ยื่นไปสังกัดสาขาพรรคนั้น ๆ ทันที

ข้อ 14 การคัดค้านผู้สมัครเป็นสมาชิก ต้องทำเป็นหนังสือมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสองคน และต้องชี้แจงเหตุผลในการคัดค้านประกอบด้วย

คำคัดค้าน ให้ยื่นต่อเลขาธิการพรรค หรือประธานคณะกรรมการสาขาพรรคแล้วแต่กรณี และให้ส่งวนคำคัดค้านนั้น ๆ ไว้เป็นความลับ

ข้อ 15 ถ้าคณะผู้บริหารพรรค มีมติไม่รับผู้ใดเป็นสมาชิก โดยจะมีคำคัดค้านหรือไม่ก็ตาม ให้มีหนังสือแจ้งไปให้ผู้ยื่นทราบ โดยไม่ชักช้า

หากผู้ยื่นใบสมัครไม่พอใจมติดังกล่าว ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการบริหารพรรค ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันได้ทราบมตินั้น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารพรรคให้ถือว่าสิ้นสุด

ข้อ 16 การรับสมัครสมาชิกสมทบให้นำความในข้อบังคับข้อ 13 14 และ 15 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 17 ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนจะเรียกเก็บหรือไม่ หรือจะเก็บในอัตราเท่าใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 18 สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับพรรคข้อ 11 (3) (4) (5) (6) (7) และ (8)
- (4) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น
- (5) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

หมวด 3**สิทธิ และ หน้าที่ของสมาชิก****ข้อ 19** สมาชิกมีสิทธิดังต่อไปนี้

- (1) มีสิทธิเข้าประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ของพรรค
- (2) มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง
- (3) มีสิทธิขอสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค ในการเลือกตั้งทั้งปวงที่ราษฎรเป็นผู้ใช้สิทธิ

ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรค

- (4) มีสิทธิในการให้ข้อเสนอแนะต่อพรรค
- (5) มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะอนุกรรมการต่างๆ

ของพรรค

สมาชิกกิตติมศักดิ์และสมาชิกสมทบมีสิทธิเข้าร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ของพรรคได้

ข้อ 20 สมาชิกมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติดังนี้

- (1) ปฏิบัติตามข้อบังคับพรรคและมติขององค์กรการบริหารงานของพรรคตามข้อ 22 แล้วแต่กรณี
- (2) รักษาชื่อเสียงของพรรค โดยไม่ปฏิบัติไปในทางที่จะนำความเสียหายมาสู่พรรค
- (3) สนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่นโยบายและอุดมการณ์ของพรรค ตลอดจนกิจกรรมของพรรค
- (4) สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค

ข้อ 21 พรรคมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

หมวด 4
การบริหารงาน

ข้อ 22 องค์ประกอบของพรรคประกอบด้วย

- (1) ที่ประชุมใหญ่
- (2) คณะกรรมการบริหารพรรค
- (3) คณะผู้บริหารพรรค
- (4) ที่ประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (5) ที่ประชุมรัฐมนตรี
- (6) ที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (7) คณะกรรมการบริหารพรรคระดับจังหวัด
- (8) สาขาพรรค
- (9) บุคคลวิชาชีพ และกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับอนุมัติการจัดตั้งจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ 23 ให้มีคณะกรรมการบริหารพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญจำนวนสี่สิบเก้าคน ซึ่งประกอบด้วย

(1) หัวหน้าพรรค	เป็นประธาน
(2) รองหัวหน้าพรรค	เป็นรองประธาน
(3) เลขานุการพรรค	เป็นเลขานุการ
(4) รองเลขานุการพรรค	เป็นรองเลขานุการ
(5) เภรัญญิกพรรค	เป็นกรรมการ
(6) โฆษกพรรค	เป็นกรรมการ
(7) กรรมการบริหารพรรคอื่นๆ	เป็นกรรมการ

อายุของกรรมการบริหารพรรคมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ข้อ 24 บุคคลผู้มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค

- (1) เป็นสมาชิกติดต่อกันมาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (2) เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการสาขาพรรค
- (3) เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค

- (4) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาเขตที่พรรคส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง
- (5) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรค
- (6) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรีในนามพรรค หรือ
- (7) เป็นบุคคลที่ที่ประชุมใหญ่มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมใหญ่มีมติให้ยกเว้นคุณสมบัติตามข้อบังคับพรรคข้อนี้

ข้อ 25 ในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- (1) เลือกตั้งหัวหน้าพรรคหนึ่งคน ในการเสนอชื่อผู้เป็นหัวหน้าพรรคต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ที่อยู่ในที่ประชุม หัวหน้าพรรคต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 24 (1) (3) และ (5) เว้นแต่ได้รับการยกเว้นตามข้อ 24 (7)
- (2) เลือกตั้งรองหัวหน้าพรรคแปดคน ในการเสนอชื่อผู้เป็นรองหัวหน้าพรรคต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของผู้ที่อยู่ในที่ประชุม รองหัวหน้าพรรคพึงมีตัวแทนจากทุกภาค
- (3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกันจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกสืบทอด
- (4) สมาชิกสภาท้องถิ่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร เสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วยกันจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งภาคละหนึ่งคน
- (5) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต เสนอชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตด้วยกันจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกหนึ่งคน
- (6) ประธานสาขาพรรค หรือผู้แทนสาขาพรรคที่คณะกรรมการสาขาพรรคมอบหมายตามข้อบังคับพรรค ข้อ 62 (8) เสนอชื่อจากผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการสาขาพรรคจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกภาคละหนึ่งคน
- (7) ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเสนอชื่ออดีตรัฐมนตรี หรืออดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสมาชิกสามัญจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกภาคละหนึ่งคน
- (8) ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เสนอชื่อบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามข้อบังคับข้อ 24 จำนวนหนึ่ง เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกให้ครบจำนวน
- (9) หัวหน้าพรรคเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นเลขาธิการพรรคหนึ่งคน
- การเสนอชื่อผู้เป็นเลขาธิการพรรค ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุม

(10) หัวหน้าพรรค เสนอชื่อบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรค ไม่น้อยกว่า
คน เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นเหรัญญิกพรรคหนึ่งคน

การเสนอชื่อผู้เป็นเหรัญญิกพรรค ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่
ที่ประชุม

(11) หัวหน้าพรรค เสนอชื่อบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรค ไม่น้อยกว่า
คน เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นโฆษกพรรคหนึ่งคน

การเสนอชื่อผู้เป็นโฆษกพรรค ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่
ประชุม

(12) เลขานุการพรรคเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับการเลือกเป็นกรรมการบริหาร ไม่น้อยกว่า
เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นรองเลขานุการพรรคสี่คน

การเสนอชื่อผู้เป็นรองเลขานุการพรรค ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน
อยู่ในที่ประชุม

ถ้าสมาชิกตาม (4) (5) หรือ (7) ไม่มี หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน ให้ที่ประชุมใหญ่
กรรมการบริหารพรรคตาม (8) แทนให้ครบจำนวน

การเลือกตั้งกรรมการบริหารแต่ละประเภท ให้ผู้มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเข้ารับเลือกตั้งกรรมการ
บริหารเสนอชื่อได้เพียงประเภทละหนึ่งคน

การเลือกตั้งกรรมการบริหารตามข้อนี้ใน (3) และ (8) ให้คำนึงถึงการมีตัวแทนของแต่ละ
ในกรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นกรรมการบริหารไม่อยู่ในที่ประชุม ผู้เสนอต้อง
รับรองว่า ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อยินยอมให้เสนอชื่อได้

ให้สมาชิกที่ได้คะแนนถัดจากผู้ได้รับเลือกตั้งตามข้อนี้ใน (3) (4) (5) (6) (7) (8) (10)
และ (12) ตามลำดับเป็นกรรมการสำรองประเภทละสองคน

ถ้าหากผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อตามข้อนี้ใน (4) (5) (6) และ (7) ไม่มี หรือมีแต่ไม่
จำนวน ก็ให้นำข้อนี้ใน (8) มาใช้บังคับแทน

การเลือกตั้งตามข้อนี้ให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

ข้อ 26 ให้หัวหน้าพรรคโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้งผู้ที่ได้
เลือกตั้งดำรงตำแหน่งอื่นๆ ตามข้อ 23 (7) ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 27 คณะกรรมการบริหารพรรค อยู่ในตำแหน่งจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการ
บริหารพรรคใหม่ ซึ่งจะต้องจัดให้มีขึ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบวาระสี่ปี หรือภายในเก้าสิบ
วันนับแต่วันที่กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งโดยเหตุอื่น

ข้อ 28 กรรมการบริหารพ้นตำแหน่งทั้งคณะเมื่อ

- (1) อยู่ในตำแหน่งครบวาระสี่ปี
- (2) ตำแหน่งกรรมการบริหารว่างลงสองในสามของจำนวนทั้งหมด
- (3) ที่ประชุมใหญ่มีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประกอบของที่ประชุมให้ออก

ข้อ 29 กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่ง ตามข้อ 28
- (2) ลาออก
- (3) ขาดจากสมาชิกภาพ
- (4) ขาดการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ 30 เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารตามข้อบังคับพรรคข้อ 23 ว่างลง ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งสมาชิกสามัญที่ที่ประชุมใหญ่เลือกสำรองไว้ตามลำดับคะแนนในแต่ละประเภทให้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบวาระของผู้ที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ถ้าตำแหน่งที่ว่างนั้นเป็นตำแหน่งตามข้อบังคับพรรคข้อ 23 (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นการชั่วคราว แล้วให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันว่างลง

ในกรณีที่สมาชิกที่ที่ประชุมใหญ่เลือกสำรองไว้ในประเภทใด มีจำนวนไม่เพียงพอแก่การจะแต่งตั้งแทนได้ หรือไม่เต็มใจเป็นกรรมการบริหารแทนให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งจากบุคคลที่ที่ประชุมใหญ่เลือกสำรองไว้ในประเภทอื่นแทน

ข้อ 31 การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมให้รองหัวหน้าพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทน ถ้ารองหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การลงมติให้คณะกรรมการบริหารพรรคให้ถือเสียงข้างมากของกรรมการที่มาประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการบริหารพรรคจะต้องประชุมอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อทุก ๆ สามเดือน

ข้อ 32 คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) แต่งตั้งและถอดถอนผู้บริหารพรรค
- (2) กำกับ ควบคุมการบริหารของคณะผู้บริหารพรรคให้เป็นไปตามนโยบายพรรค
- (3) ให้คำปรึกษาแก่คณะผู้บริหารพรรค
- (4) ควบคุมดูแล และ ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น
- (5) ประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ของพรรค
- (6) แก้ไขปัญหาการบริหารงานพรรค ในกรณีที่คณะผู้บริหารพรรคไม่สามารถแก้ไขได้หรือเสนอมาเพื่อขอให้แก้ไข
- (7) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป
- (8) ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง
- (9) เรื่องอื่น ๆ ที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ 33 ให้มีคณะผู้บริหารพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้งจากกรรมการบริหารมีจำนวนสิบห้าคน ซึ่งประกอบด้วย

(1) หัวหน้าพรรค	เป็นประธาน
(2) รองประธานคณะผู้บริหารพรรคสองคน	เป็นรองประธาน
(3) เลขาธิการพรรค	เป็นเลขาธิการ
(4) รองเลขาธิการคณะผู้บริหารพรรคสองคน	เป็นรองเลขาธิการ
(5) เภรัณญิกพรรค	เป็นกรรมการ
(6) โฆษกพรรค	เป็นกรรมการ
(7) นายทะเบียน	เป็นกรรมการ
(8) กรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้ง	เป็นกรรมการ

ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานคณะผู้บริหารพรรค โดยตำแหน่ง เลขาธิการพรรคเป็นเลขาธิการคณะผู้บริหารพรรค โดยตำแหน่ง เภรัณญิกพรรค เป็นเภรัณญิกคณะผู้บริหารพรรค โดยตำแหน่ง โฆษกพรรค เป็นโฆษกคณะผู้บริหารพรรค โดยตำแหน่ง

ให้คณะกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลจากคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นรองประธานคณะผู้บริหารสองคน และแต่งตั้งเป็นรองเลขาธิการคณะผู้บริหารพรรคสองคน ส่วนตำแหน่ง

อื่นให้คณะผู้บริหารพรรค แต่งตั้งจากบุคคลที่คณะกรรมการบริหารพรรคคัดเลือกจากกรรมการบริหารพรรค

ข้อ 34 ผู้บริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อ

(1) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(2) ผู้บริหารพรรคว่างลงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด

ข้อ 35 ผู้บริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ลาออก

(2) ขาดการประชุมคณะผู้บริหารพรรคสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(3) ได้รับ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี เว้นแต่ตำแหน่งหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค เภรัญญิกพรรค และ โฆษกพรรค

(4) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการบริหารมีมติให้ออกจากตำแหน่ง

ข้อ 36 เมื่อตำแหน่งผู้บริหารพรรคว่างลง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้งบุคคลจากกรรมการบริหารให้ดำรงตำแหน่งแทน ภายในสามสิบวันนับแต่วันว่างลง

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระของผู้ที่เข้าไปแทน

ข้อ 37 การประชุมคณะผู้บริหารพรรค ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 38 ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานในการประชุมคณะผู้บริหารพรรค ถ้าหัวหน้าพรรคไม่มาประชุม ให้รองประธานคณะผู้บริหารพรรคทำหน้าที่แทน ถ้ารองประธานคณะผู้บริหารพรรคไม่มาประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การลงมติให้คณะผู้บริหารพรรคถือเสียงข้างมากของกรรมการที่มาประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาด

ข้อ 39 คณะผู้บริหารพรรคมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย
- (2) รับผิดชอบงานของพรรค
- (3) รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค
- (4) ออกระเบียบและแนวทางการบริหารงานของพรรค โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค
- (5) ออกระเบียบการคลังและทรัพย์สินของพรรค โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค
- (6) ออกระเบียบการแต่งตั้ง ถอดถอน การลงโทษ และการให้ความชอบเจ้าหน้าที่พรรค โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค
- (7) ออกระเบียบแนวทางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกระดับ รวมทั้งการคัดเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรค โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค
- (8) ประสานงานกับสมาชิกพรรค กลุ่มการเมือง หรือกลุ่มต่างๆ ในความอุปถัมภ์ของพรรค
- (9) อำนาจการและดำเนินงานต่างๆ เพื่อความเรียบร้อยและเจริญก้าวหน้าของพรรค
- (10) อนุมัติตั้งและยุบเลิกสาขาพรรครวมทั้งการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สาขาพรรคบริหารงานไปตามข้อบังคับพรรค ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค
- (11) กำหนดแผนพัฒนาสาขาพรรค ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ 40 ให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจหน้าที่ และมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- (1) เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการบริหารงานของพรรค ตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค
- (2) เป็นตัวแทนของพรรคในการดำเนินกิจการใดๆ
- (3) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยความเห็นชอบของคณะผู้บริหารพรรค
- (4) อำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายอื่น ๆ หรือในข้อบังคับพรรค

เลขาธิการพรรค มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบงานในหน่วยงานของพรรค การจัดประชุมใหญ่ การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค การประชุมคณะผู้บริหาร การประชุมอื่นๆ และงานที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยใด

รองเลขาธิการพรรค มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบงานตามที่เลขาธิการพรรคมอบหมาย

นายทะเบียน มีหน้าที่ควบคุมการจดทะเบียนรายชื่อสมาชิกพรรคและสาขาพรรค

เหรียญกษาปณ์ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ ในการควบคุมและรับ จ่ายเงิน การบัญชีและงบดุล ของพรรค-ตามกฎหมายหรือตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

โฆษกพรรค มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์งานของพรรค ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรค กำหนด

กรรมการอื่น มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย

ข้อ 41 การแบ่งหน่วยงานบริหารของสำนักงานเลขาธิการพรรคให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ให้เลขาธิการพรรคหรือรองเลขาธิการพรรค หรือรองเลขานุการคณะผู้บริหารพรรคที่ได้รับ มอบหมายจากเลขาธิการพรรค เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานในหน่วยงานตามข้อนี้ให้เป็น ไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมงาน กลั่นกรองงาน และเสนอ ความเห็นประกอบการพิจารณา ของคณะผู้บริหารพรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 39

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการพรรค เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของพรรค การกำหนด ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การแต่งตั้ง การให้ความชอบ การลงโทษ การถอดถอน เงินตอบแทน และ อื่นๆ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 42 ให้มีขบวนการประชาธิปไตย หรือกลุ่มกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหาร พรรคเห็นสมควร เพื่อช่วยดำเนินงานของพรรคตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

สมาชิกขบวนการประชาธิปไตย ได้แก่ บุคคลผู้มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ ขึ้นไป ที่มาร่วมกันจัดตั้ง เพื่อ ดำเนินกิจการบางอย่างให้พรรคตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย สมาชิกขบวนการประชาธิปไตย ไม่ ต้องเสียค่าบำรุง การจัดการบริหารและการดำเนินงานของขบวนการประชาธิปไตย และกลุ่มกิจการพิเศษ อื่นๆ ให้หน้าข้อบังคับนี้ไปใช้โดยอนุโลม หรือตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 43 ให้มีคณะที่ปรึกษาอาวุโสคณะหนึ่ง ประกอบด้วยอดีตหัวหน้าพรรค อดีตรอง หัวหน้าพรรค อดีตเลขาธิการพรรค อดีตรัฐมนตรีของพรรคและอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค ตั้งแต่สี่สมัยขึ้นไปที่ยังเป็นสมาชิกพรรคอยู่ หรือสมาชิกที่คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาเห็น สมควร เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการบริหารพรรค

หมวด 5
สาขาพรรค

ข้อ 44 พรรคอาจจัดตั้งสาขาพรรคประจำเขตเลือกตั้งตามแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ไม่เกินเขตเลือกตั้งละหนึ่งสาขาพรรค ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ในเขตเลือกตั้งใดมีสมาชิกของพรรคที่มีภูมิลำเนาในเขตเลือกตั้งนั้น ตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป ประสงค์จะจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ก็ให้สมาชิกผู้ริเริ่มดำเนินการจำนวนสิบเอ็ดคน ส่งรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรค รายชื่อ อายุ อาชีพ ที่อยู่ของผู้ดำเนินการตามแบบพิมพ์ของพรรค ไปยังเลขาธิการพรรค เพื่อพรรคมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคค่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

จังหวัดใดมีสาขาพรรคตั้งแต่สองสาขาขึ้นไป จะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารสาขาพรรคประจำจังหวัด ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนดก็ได้

ข้อ 45 เมื่อได้จดทะเบียนสาขาพรรคแล้ว ให้มีการประชุมใหญ่สมาชิกสาขาพรรคเป็นครั้งแรก เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการจดทะเบียนจากหัวหน้าพรรค

ข้อ 46 ให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ประธานสาขาพรรค
- (2) รองประธานสาขาพรรคหนึ่งคน
- (3) เลขานุการสาขาพรรค
- (4) รองเลขานุการสาขาพรรคหนึ่งคน
- (5) เภรัณยูิกสาขาพรรค
- (6) โฆษกสาขาพรรค
- (7) กรรมการอื่นๆ อีกห้าคน

กรรมการสาขาพรรคจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น

กรรมการสาขาพรรคจะอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคอีกก็ได้ แต่ประธานสาขาพรรคจะอยู่ในตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ 47 การเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรค ให้เลือกประธานสาขาพรรคเป็นลำดับแรก แล้วเลือกรองประธานสาขาพรรคหนึ่งคน เลขานุการสาขาพรรคหนึ่งคน รองเลขานุการสาขาพรรคหนึ่งคน เหรัญญิกสาขาพรรค โฆษกสาขาพรรค และกรรมการอื่นๆ อีกห้าคน

การเสนอชื่อสมาชิกที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรค จะต้องมิผู้รับรองอย่างน้อยห้าคน ผู้รับรองและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องอยู่ในที่ประชุมใหญ่ และสมาชิกคนหนึ่งมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกเป็นกรรมการสาขาพรรคได้ไม่เกินหนึ่งคนให้สมาชิกที่ได้คะแนนถัดจากผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอื่นตามวาระหนึ่งตามลำดับ เป็นกรรมการสำรองสองคน

ข้อ 48 ประธานกรรมการสาขาพรรค โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสาขาพรรคเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการให้ดำรงตำแหน่งอื่น ตามข้อบังคับพรรค ข้อ 46 (7)

ในกรณีตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคว่างลง ให้ประธานสาขาพรรคแต่งตั้งจากบุคคลที่ที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคเลือกสำรองไว้ตามลำดับคะแนน ให้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระของผู้ที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่ไม่มีตัวบุคคลที่เลือกสำรองไว้ หรือบุคคลที่เลือกสำรองไว้ ไม่ประสงค์จะเป็นกรรมการสาขาพรรคแทน ก็ให้คณะกรรมการสาขาพรรคแต่งตั้งสมาชิกเป็นแทน แต่ถ้าตำแหน่งประธานสาขาพรรคว่างลง ให้ที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคเลือกตั้งใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง ในระหว่างที่ไม่มีประธานสาขาพรรค ให้รองประธานสาขาพรรคทำหน้าที่แทน ในกรณีที่รองประธานสาขาพรรคไม่มี หรือมีแต่ไม่อาจทำหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคเลือกกรรมการผู้ใดผู้หนึ่งทำหน้าที่แทน

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการเหลืออยู่ หรือมีแต่ไม่ยินยอมดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคใหม่ คณะผู้บริหารพรรคอาจจะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้สมาชิกสาขาพรรคจำนวนหนึ่งดำเนินการก็ได้

คณะกรรมการสาขาพรรคอยู่ในตำแหน่งจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคใหม่ ซึ่งจะต้องจัดให้มีขึ้นภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันครบวาระสองปี หรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กรรมการสาขาพรรคทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง โดยเหตุอื่น

ข้อ 49 กรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่ง ทั้งคณะเมื่อ

- (1) อยู่ในตำแหน่งครบวาระสองปี
- (2) ตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคว่างลงสองในสามของกรรมการทั้งหมด
- (3) คณะกรรมการบริหารพรรคสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับพรรค

จนเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อพรรค

- (4) การประชุมใหญ่ครั้งที่สองตามข้อ 57 วาระสอง ไม่ครบองค์ประชุม

ข้อ 50 กรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) กรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 49
- (2) ลาออก
- (3) คณะกรรมการบริหารพรรค สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 51 การดำเนินการประชุม องค์กรประชุม การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคให้นำข้อบังคับข้อ 31 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ 52 คณะกรรมการสาขาพรรคมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (1) เผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรค
- (2) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป
- (3) รับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎร และหาทางช่วยเหลือให้ถึงที่สุด
- (4) ร่วมมือกับคณะกรรมการบริหารพรรคในการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม เข้าสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย
- (5) เสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ต่อสำนักงานใหญ่พรรค
- (6) จัดหาสมาชิกเพิ่มเติม
- (7) จัดกิจกรรมของสาขาพรรคตามที่เห็นสมควร
- (8) ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง
- (9) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย

ข้อ 53 ประธานสาขาพรรค อาจแต่งตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษา หรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือบุคคลเพื่อดำเนินการกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสาขาพรรคก่อน

ข้อ 54 เลขาธิการสาขาพรรคเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานของสาขา การจัดประชุมใหญ่ และการจัดประชุมคณะกรรมการสาขาพรรค

การแบ่งหน่วยงานบริหารสาขาพรรคให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 55 การปฏิบัติกรเกี่ยวกับารรับ-จ่าย การคลัง การทรัพย์สินตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองของสาขาพรรค ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ข้อ 56 ให้จัดการประชุมใหญ่สามัญสาขาพรรค ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นฤดูปีงบประมาณ

การประชุมใหญ่วิสามัญสาขาพรรคอาจกระทำได้ โดยมติของคณะกรรมการสาขาพรรค หรือสมาชิกสามัญของสาขานั้นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงชื่อร้องขอ

กรณีที่มีสมาชิกสามัญร้องขอ คณะกรรมการสาขาพรรคจะต้องจัดประชุมภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ร้องขอ

ในการจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการสาขาพรรค หรือผู้กระทำการแทนแจ้งกำหนดเวลาและสถานที่ประชุม ให้คณะผู้บริหารพรรคทราบก่อนล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ให้คณะผู้บริหารมอบหมายให้ผู้บริหารพรรค หรือกรรมการบริหารพรรค หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคคนใดคนหนึ่งเป็นผู้แทนไปควบคุมดูแลการประชุมใหญ่สาขาพรรค ให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของพรรค

หากการประชุมใหญ่สาขาพรรคมิได้เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบของพรรค ผู้บริหารพรรค หรือคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแล ผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคห้าอาจสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเลื่อนการประชุมใหญ่สาขาพรรคออกไปก่อน เพื่อให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องเสียก่อนก็ได้

ให้จัดระเบียบวาระการประชุมใหญ่สามัญสาขาพรรคดังต่อไปนี้

- (1) เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (2) รับรองรายงานการประชุมใหญ่ครั้งที่แล้ว (ถ้ามี)
- (3) รายงานผลการประชุมของสาขาพรรค
- (4) รับรองรายงานงบการเงิน
- (5) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ข้อ 57 การประชุมใหญ่สาขาพรรคที่นัดประชุมครั้งแรก จะต้องมีสมาชิกสามัญประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุมใหญ่ของสาขาพรรคได้

กรณีที่ต้องประชุมในวาระหนึ่งไม่ครบ ถ้าเป็นการประชุมใหญ่สามัญให้คณะกรรมการสาขาพรรคนัดประชุมใหญ่อีกครั้งภายในสามสิบวัน นับแต่วันนัดประชุมใหญ่ครั้งแรกที่ไม่ครบองค์ประชุม

การประชุมครั้งที่สองนี้จะต้องมีสมาชิกสามัญมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบคนจึงจะถือว่าครบองค์ประชุม

ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญ ซึ่งคณะกรรมการสาขาพรรคเรียกประชุม จะเรียกประชุมใหม่หรือไม่ก็ได้ สุดแล้วแต่ตามที่คณะกรรมการสาขาพรรคจะเห็นสมควร แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกสามัญร้องขอ ให้เรียกประชุมเป็นอันไม่ต้องเรียกประชุมใหม่

ข้อ 58 ถ้าไม่มีข้อบังคับพรรคกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานของสาขาพรรคไว้เป็นการเฉพาะ ให้นำข้อบังคับพรรคในข้อที่ใกล้เคียงกันมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ 59 สาขาพรรคย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) มีสมาชิกสามัญในสาขาพรรคนั้น ไม่ครบสองร้อยคน
- (2) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เลิก โดยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง

หมวด 6

การประชุมใหญ่

ข้อ 60 การประชุมใหญ่ของพรรคมีสองกรณี คือ

(1) การประชุมใหญ่สามัญ หมายถึง การประชุมที่คณะกรรมการบริหารพรรคจะต้องจัดให้มีขึ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับจากวันสิ้นสุดปีงบประมาณของพรรค

(2) การประชุมใหญ่วิสามัญ หมายถึง การที่คณะกรรมการบริหารพรรคเรียกประชุมนอกเหนือจากการประชุมใหญ่ตามปกติ หรือกรณีประธานคณะกรรมการสาขาพรรค โดยความเห็นของคณะกรรมการสาขาพรรคจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนสาขาพรรคทั้งหมด และกรรมการบริหารพรรคจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนทั้งหมดรวมกันทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคให้เรียกประชุม เพื่อพิจารณาญัตติเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เสนอในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคจะต้องเรียกประชุมภายในเวลาไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือขอให้เรียกประชุม

คณะกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้กำหนดวัน เวลา สถานที่และระเบียบวาระการประชุมใหญ่ แต่สำหรับการประชุมวิสามัญ ที่ประธานคณะกรรมการสาขาพรรคขอให้เรียกประชุม ระเบียบวาระให้เป็นไปตามญัตติที่ขอให้เรียกประชุม

ระเบียบวาระในการประชุมใหญ่สามัญ อย่างน้อยจะต้องบรรจุการแถลงผลงานของคณะกรรมการบริหารพรรค การรับรองงบการเงินของปีที่ผ่านมาด้วย ฐานะการเงินของพรรค และงบดุลไว้ด้วย

ข้อ 61 การนัดประชุมใหญ่ทุกครั้งจะต้องมีหนังสือแจ้งให้สมาชิกซึ่งเป็นองค์ประชุมใหญ่ทราบ เป็นการล่วงหน้าอย่างน้อยสิบห้าวันพร้อมด้วยระเบียบวาระการประชุม เว้นแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนคณะกรรมการบริหารพรรคอาจจะมีหนังสือแจ้งให้สมาชิกทราบในระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับถึงวันประชุม

ข้อ 62 องค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ ซึ่งจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนประกอบด้วย

- (1) กรรมการบริหารพรรค
- (2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในขณะนั้น
- (3) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีของพรรคในขณะนั้น
- (4) สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาจังหวัดที่พรรคส่งลงสมัครและดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้น

ภาคละหนึ่งคน ภาคใดมีสมาชิกสภาจังหวัดเกินกว่าหนึ่งคนก็ให้ใช้วิธีตกลงกันเอง ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ให้ใช้วิธีจับสลาก

(5) สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่พรรคส่งลงสมัครและดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหนึ่งคน โดยใช้วิธีตกลงกันเอง แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(6) สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล หรือสภาท้องถิ่นอื่นที่พรรคส่งลงสมัคร และดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นภาคละหนึ่งคน ถ้าภาคใดมีสมาชิกสภาเทศบาลหรือสภาท้องถิ่นมากกว่า 2 คนก็ให้ใช้วิธีตกลงกันเอง ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(7) สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาเขตที่พรรคส่งลงสมัครและดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหนึ่งคน ถ้ามีสมาชิกสภาเขตเกินกว่าหนึ่งคนก็ให้ใช้วิธีตกลงกันเอง แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

- (8) ประธานสาขาพรรค

ในกรณีที่ประธานสาขาพรรคไม่สามารถมาประชุมได้ให้คณะกรรมการสาขาพรรคแต่งตั้งกรรมการสาขาพรรคคนใดคนหนึ่งมาประชุมแทน

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงที่ดำรงตำแหน่งหลายฐานะในคราวเดียวกัน ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้เพียงเสียงเดียว

ถ้าหากองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ข้อใดข้อหนึ่งไม่มี ให้ถือว่าองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ที่เหลือเป็นองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่

ข้อ 63 ญัตติของสมาชิกที่ขอให้บรรจุในระเบียบวาระการประชุม เพื่อการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ต้องเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรค ก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน

ข้อ 64 ในการประชุมใหญ่ จะต้องมีผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามข้อบังคับพรรคข้อ 62 มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม

ข้อ 65 ในกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามข้อบังคับพรรค ข้อ 62 มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ถ้าเป็นการประชุมใหญ่สามัญ ให้นัดประชุมใหม่ภายในสามสิบวัน ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญ ซึ่งคณะกรรมการบริหารพรรคเรียกประชุมจะเรียกประชุมใหม่หรือไม่ ก็สุดแล้วแต่คณะกรรมการบริหารพรรคจะเห็นสมควร แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่ประธานสาขาพรรคร้องขอตามข้อ 60 (2) ให้เรียกประชุมเป็นอันไม่ต้องเรียกประชุมใหม่

การประชุมใหญ่สามัญ หรือวิสามัญ ที่นัดประชุมใหม่ภายในสามสิบวัน ถ้าในการประชุมคราวนี้มีผู้มาประชุมไม่ครบองค์ประชุมก็ให้ดำเนินการประชุมไปได้โดยไม่ต้องนัดประชุมใหม่อีก

ข้อ 66 ในการประชุมใหญ่ หัวหน้าพรรค โดยความเห็นชอบของคณะผู้บริหารพรรคอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใด ๆ จัดการประชุม เพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อยก็ได้

ข้อ 67 ในการประชุมใหญ่ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธาน ถ้าหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมให้รองหัวหน้าพรรคคนใดคนหนึ่งเป็นประธาน แต่ถ้ารองหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธาน เว้นแต่จะมีมติของคณะกรรมการบริหารพรรคให้เชิญสมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในการประชุมใหญ่

ในที่ประชุมใหญ่ให้เลขานุการพรรค หรือผู้ที่เลขานุการพรรคมอบหมายให้เป็นเลขานุการที่ประชุม

ข้อ 68 ให้คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนดระเบียบการประชุมใหญ่ของพรรค และของสาขาพรรคในระหว่างที่ยังไม่ได้วางระเบียบไว้ ให้ใช้บังคับการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยอนุโลม

หมวด 7

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ 69 ให้คณะผู้บริหารพรรคเป็นผู้พิจารณาเสนอชื่อบุคคลต่อคณะกรรมการบริหารพรรค เพื่อคัดเลือกลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปที่ราษฎรเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

การตัดสินใจของคณะกรรมการบริหารพรรคที่คัดเลือกบุคคลใดลงสมัครรับเลือกตั้งให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

ข้อ 70 การคัดเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งแบบบัญชีรายชื่อ และแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

การพิจารณาคัดเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆ อย่างเป็นธรรม

ข้อ 71 สมาชิกต้องเคารพมติของคณะกรรมการบริหารพรรค เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้ที่พรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ 72 สมาชิกจะสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพรรค

หมวด 8

การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาและสภาท้องถิ่น

ข้อ 73 ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าพรรคเรียกประชุมบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสังกัดพรรค ในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ ก่อนวันเปิดสมัยประชุมรัฐสภาครั้งแรก เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในรัฐสภา

ข้อ 74 การเสนอหรือรับรองญัตติ หรือ เรื่องใด ๆ ที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ หรือนโยบายของพรรคตลอดจนการอภิปรายหรือการลงมติในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือรัฐสภาให้เป็นไปตามระเบียบ หรือข้อตกลงที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคได้วางไว้

คณะกรรมการบริหารพรรค อาจมีมติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

ข้อ 75 ที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคอาจออกระเบียบว่าด้วยการประชุมหรือจรรยาบรรณ หรือวินัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคก็ได้

ข้อ 76 การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งราษฎรเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งให้ใช้ข้อบังคับในหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด 9 การจัดตั้งรัฐบาล

ข้อ 77 ให้ที่ประชุมร่วมระหว่าง คณะกรรมการบริหารพรรคกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคในขณะนั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจชี้ขาดว่าจะจัดตั้งรัฐบาลหรือร่วมรัฐบาล หรือถอนตัวจากการร่วมรัฐบาลหรือไม่

ข้อ 78 การคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ในนามพรรค ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้คณะผู้บริหารพรรคเป็นผู้คัดเลือกบุคคล โดยถือความมีอาวุโสในทางการเมือง ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด และความเหมาะสมในงานนั้นๆ รวมทั้งการเสียดสละทำงานให้กับพรรคเป็นหลักในการพิจารณา

(2) เมื่อคณะผู้บริหารคัดเลือกบุคคลพร้อมด้วยบุคคลสำรองจำนวนหนึ่งแล้วให้เสนอคณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณา เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาแล้วให้เสนอขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากที่ประชุมไม่เห็นชอบด้วยทั้งหมดหรือบางคนก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนเดิม จนกว่าจะได้บุคคลที่ที่ประชุมร่วมเห็นชอบ

ข้อ 79 บุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกเพื่อเสนอให้ดำรงตำแหน่งในนามพรรคตามข้อ 78 จะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ขณะนั้น เว้นแต่ในกรณีจำเป็นที่ประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดรวมกันเลือกบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกสามัญให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีเลือกบุคคลที่เคยเป็นรัฐมนตรีของพรรคหรืออดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค ให้ใช้คะแนนเสียงสองในสามของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในที่ประชุม

การคัดเลือกเสนอชื่อบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 79 ให้ฟังคำวินิจฉัยภาคด้วย

ข้อ 80 ข้าราชการการเมืองตามข้อ 78 จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองสมัยของการเลือกตั้งทั่วไปติดต่อกันไม่ได้ เว้นแต่เมื่อรวมระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ยังไม่ครบสี่ปี ทั้งนี้ ข้าราชการการเมืองดังกล่าว อาจดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองสมัยติดต่อกันหรือเกินกว่าสี่ปีก็ได้ ถ้าที่ประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของผู้ที่อยู่ในที่ประชุม

ข้อ 81 นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี เป็นผู้เลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขานุการรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีแล้วรายงานให้ที่ประชุมร่วมทราบ

ข้อ 82 การแต่งตั้งข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ให้ใช้วิธีคัดเลือกตามความในข้อ 78 โดยอนุโลม แต่ทั้งนี้จะให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองปีไม่ได้

ข้อ 83 คณะกรรมการบริหารพรรค อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบการบริหารงานประจำกระทรวง หรือทบวง และกรรมการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 84 รัฐมนตรีในรัฐบาลพิจำนำนโยบายของพรรคไปปฏิบัติ และจะต้องประสานกับพรรคในการบริหารงาน รวมทั้งการรายงานผลความก้าวหน้าของการบริหารงาน ต่อคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หมวด 10

วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก

ข้อ 85 สมาชิกต้องยึดมั่นในอุดมการณ์ของพรรค ตามที่ปรากฏในแนวนโยบายของพรรค และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของพรรคและมติของคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ 86 สมาชิกต้องไม่กระทำการใดๆ ที่แสดงให้เห็นว่ามีการแตกแยก หรือแตกความสามัคคีในพรรค หรือจะก่อให้เกิดการแตกแยกเช่นนั้น

ข้อ 87 สมาชิกจะต้องไม่กระทำการใดๆ ซึ่งเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น

ข้อ 88 ในการดำเนินงานในรัฐสภา สมาชิกจะต้องปฏิบัติตามมติและระเบียบที่ที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดไว้

ข้อ 89 สมาชิกจะต้องประพฤติตนมิให้เป็นที่เสียหายแก่พรรค

หมวด 11

การลงโทษสมาชิก

ข้อ 90 การกล่าวหาสมาชิกพรรคคนใดว่าได้กระทำ หรือละเว้นการกระทำอันควรแก่การลงโทษ กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่ง หรือสมาชิกไม่น้อยกว่ายี่สิบคนลงลายมือชื่อทำเป็นหนังสือถึงหัวหน้าพรรคก็ได้

ข้อ 91 เมื่อได้รับคำกล่าวหาหรือหนังสือกล่าวหาของสมาชิกตามข้อ 90 แล้วหัวหน้าพรรคมีอำนาจทำการสอบสวนด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้สมาชิกคนหนึ่งหรือหลายคนสอบสวนข้อกล่าวหา นั้น ถ้าสอบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีมูล หัวหน้าพรรคมีอำนาจสั่งยกข้อกล่าวหา นั้นเสียได้ แต่หากสอบสวนแล้วเห็นว่า มีมูล ให้ผู้ได้รับมอบหมายเสนอข้อกล่าวหา นั้น พร้อมทั้งรายงานการสอบสวนต่อหัวหน้าพรรค เพื่อ

- (1) พิจารณารัชชขาด หรือ
- (2) แต่งตั้งสมาชิกไม่น้อยกว่าสามคนเป็นกรรมการ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อหัวหน้าพรรคก็ได้

ข้อ 92 ในการพิจารณาข้อกล่าวหา สมาชิกต้องให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนแสดงพยานหลักฐานฝ่ายตน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา

ข้อ 93 เมื่อการพิจารณาลิ้นสุดลง หัวหน้าพรรคมีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ให้ระงับเรื่องกล่าวหา
- (2) ยกข้อกล่าวหา
- (3) ดำเนินสมาชิกผู้ถูกกล่าวหา
- (4) ภาคทัณฑ์สมาชิกผู้ถูกกล่าวหา

ข้อ 94 การลงโทษสมาชิกผู้ถูกกล่าวหา ให้พ้นจากสมาชิกภาพ จะกระทำได้อต่อเมื่อปรากฏว่าสมาชิกผู้นั้นกระทำการให้พรรคเสียหาย หรืออาจเสียหายอย่างร้ายแรง ทำให้เกิดการแตกแยกความสามัคคีภายในพรรค หรือผู้ถูกกล่าวหาได้ฝ่าฝืนข้อบังคับพรรค หรือจรรยาบรรณของพรรค มติหรือคำสั่งของคณะกรรมการบริหารพรรคในสาระสำคัญ

กรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อหัวหน้าพรรคดำเนินการตามข้อบังคับพรรคข้อ 91 แล้วให้เสนอคณะกรรมการบริหารพรรคผ่านคณะผู้บริหารพรรคพิจารณาวินิจฉัย

มติของคณะกรรมการบริหารพรรค ในกรณีดังกล่าวจะต้องมี ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด การวินิจฉัยคำสั่งของคณะกรรมการบริหารพรรคถือเป็นอันสิ้นสุด

กรณีที่สมาชิกผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ดำเนินการตามข้อบังคับพรรคข้อ 91 แล้วเห็นว่ามีความผิดจริง สมควรลงโทษให้พ้นจากสมาชิกภาพ ก็ให้ดำเนินการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองต่อไป

หมวด 12

การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชี

ข้อ 95 รายได้ของพรรคจำแนกออกเป็น

- (1) รายได้ปกติ
- (2) รายได้อื่น

ข้อ 96 รายได้ปกติ คือ รายได้ที่รับเป็นประจำ

ข้อ 97 รายได้อื่น คือ เงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลมอบหมายให้แก่พรรค ด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือรายได้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมของพรรคหรือสาขาพรรค รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมของสาขาพรรคให้เป็นรายได้ของสาขาพรรคนั้น

ข้อ 98 รายจ่ายของพรรค จำแนกออกเป็น

- (1) รายจ่ายปกติ
- (2) รายจ่ายอื่น

- ข้อ 99** รายงานปกติ ได้แก่ รายงานที่ต้องจ่ายเป็นปกติตามงบประมาณประจำปี
- ข้อ 100** รายงานอื่น ได้แก่ รายงานในกรณีอื่นๆ ที่มีได้กำหนดไว้ในงบประมาณ
- ข้อ 101** หัวหน้าพรรค โดยความเห็นชอบของคณะผู้บริหารพรรคเป็นผู้พิจารณาอนุมัติรายงานอื่นของพรรค
- ข้อ 102** งบประมาณประจำปีของพรรค ประกอบด้วย
- (1) งบประมาณรายได้
 - (2) งบประมาณรายจ่าย ซึ่งแยกออกเป็นประเภทเงินเดือน เงินค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุงานจร และอื่นๆ
- ข้อ 103** ปีงบประมาณและปีการบัญชีของพรรค ให้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม และสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกๆ ปี
- ข้อ 104** รายได้ที่เป็นตัวเงิน ให้นำฝากธนาคารในนามของพรรค และถอนมาใช้จ่ายตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด
- ข้อ 105** การรับและการจ่ายเงินของพรรค ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด
- ข้อ 106** ให้สำนักงานใหญ่พรรคและสาขาพรรคจัดทำบัญชีตามรายการดังต่อไปนี้.-
- (1) บัญชีรายวันแสดงรายได้ หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่าย หรือรายจ่าย
 - (2) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค
 - (3) บัญชีแยกประเภท
 - (4) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน
- การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์ โดยครบถ้วน บัญชีตาม (1) และ (2) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น บัญชีตาม (3) และ (4) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

ข้อ 107 ให้สำนักงานใหญ่พรรคและสาขาพรรคจัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีงบประมาณตามข้อ 103

ให้คณะกรรมการบริหารพรรคแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองงบการเงิน เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบปีละหนึ่งครั้ง เมื่อที่ประชุมใหญ่รับรองงบการเงินแล้วให้ส่งงบการเงินนั้นก่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวัน

ให้สาขาพรรคส่งสำเนางบการเงินของสาขาพรรคไปให้สำนักงานใหญ่พรรคทันทีที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคเห็นชอบ

ให้สาขาพรรคนำข้อบังคับพรรคในหมวดนี้ไปถือปฏิบัติโดยอนุโลม

หมวด 13

การรวมพรรคหรือการเลิกพรรค

ข้อ 108 การรวมพรรคกับพรรคอื่นให้กระทำได้ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ให้คงใช้ชื่อ “พรรคประชาธิปไตย” ต่อไป
- (2) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค และที่ประชุมใหญ่

ข้อ 109 การเลิกพรรคจะกระทำได้ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้เข้าประชุม
- (2) ให้ทรัพย์สินและหนี้สินตกเป็นของมูลนิธิ ควง อภิวงษ์

หมวด 14

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและแนวนโยบายของพรรค

ข้อ 110 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคและแนวนโยบายของพรรคจะทำได้ก็แต่ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคและได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ แต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรค อาจจะมีมติให้แก้ไขข้อบังคับพรรคหรือแนวนโยบายของพรรคได้เป็นการชั่วคราว แต่เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วจะต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันได้แก้ไข ถ้าที่ประชุมใหญ่ไม่เห็นชอบด้วย ข้อแก้ไขก็จะเป็นอันตกไป แต่ก็ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ 111 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคหรือแนวนโยบายของพรรค ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ญัตติเสนอมายังคณะกรรมการบริหารพรรค หรือจากคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวนหนึ่งในสามของจำนวนสาขาพรรคทั้งหมด และคณะกรรมการบริหารพรรคจำนวนหนึ่งในสามของทั้งหมดให้การรับรอง

(2) ที่ประชุมใหญ่ออกเสียงลงคะแนนเห็นชอบ โดยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรค ข้อ 62

หมวด 15

หมวดเบ็ดเตล็ด

ข้อ 112 หากมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความตามข้อบังคับพรรคนี้ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจตีความ โดยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนกรรมการบริหารทั้งหมด

ข้อ 113 ภาค ในความหมายตามข้อบังคับพรรคนี้ ให้หมายถึง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร

หมวด 16

บทเฉพาะกาล

ข้อ 114 เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศเขตเลือกตั้งแล้ว ในเขตเลือกตั้งใดหากมีสาขาพรรคมากกว่าหนึ่งสาขา ให้ทำการยุบสาขาพรรคเหลือเพียงหนึ่งสาขา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนดขึ้น

ข้อ 115 ให้ประธานกรรมการสาขาพรรค ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่เกินกว่าสองวาระติดต่อกัน ในวันที่ข้อบังคับพรรคนี้ใช้บังคับ เป็นประธานสาขาพรรคจนกว่าจะครบวาระ

ข้อ 116 ให้กรรมการบริหาร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ข้อบังคับพรรคนี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการบริหารพรรคตามข้อบังคับพรรคนี้จนกว่าจะครบวาระ

ข้อ 117 ในระหว่างที่ยังไม่ได้เลือกตั้งกรรมการบริหารตามข้อ 25 คณะกรรมการบริหารพรรคอาจแต่งตั้งและมอบหมายให้กรรมการบริหาร หรือสมาชิกสามัญคนใดทำหน้าที่รองหัวหน้าพรรค รองเลขาธิการพรรค หรือตำแหน่งอื่นใด นอกเหนือจากที่มีอยู่แล้วได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 23

สมาชิกสามัญที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ไม่มีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรค

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ. 2541

(นายชวน หลีกภัย)

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

